

Cyngor Cymuned **BRYNCRUG** Community Council

4 Cae Ffynnon, Blaenau Ffestiniog, Gwynedd, LL41 3EE

☎ 07840 956 056

✉ clerc@cyngor-bryncrug-council.org.uk

15.03.2020

Luned Jones
Archwiliwr Mewnol
Adran Gyllid
Cyngor Gwynedd
Pencadlys
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Annwyl Luned,

PENODI ARCHWILIWR MEWNOL I GYNGOR CYMUNED BRYNCRUG

Hoffwn gadarnhau eich penodiad fel Archwilydd Mewnol i'r Cyngor. Nodir isod delerau eich ymrwymiad. Os byddwch yn cytuno, byddwn yn ddiolchgar pe byddech yn llofnodi a dychwelyd un copi ar gyfer fy nghofnodion.

1. ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU

Y Cyngor:

- 1.1 Mae'r Cyngor yn gyfrifol am sicrhau bod ei rheolaeth ariannol yn ddigonol ac yn effeithiol a bod ganddo system gadarn o reolaeth fewnol sy'n hwyluso gweithrediad ei swyddogaethau'n effeithiol gan gynnwys trefniadau ar gyfer rheolaeth risg.
- 1.2 Mae'n ofynnol i'r Cyngor i gynnal archwiliad mewnol digonol ac effeithiol o'i gofnodion cyfrifyddol yn fewnol a'i system rheolaeth fewnol yn unol â'r arferion priodol mewn perthynas â rheolaeth fewnol fel a nodir yng nghyhoeddiad y Grŵp Cyngori Cyd-ymarferwyr (Joint Practitioners Advisory Group): 'Governance and Accountability for Local Councils: A Practitioner's Guide' atodlen sydd ynghlwm o wiriadau archwilio a gynhyrchwyd gan Un Llais Cymru..

Yr Archwilydd Mewnol:

- 1.3 Mae'r Archwilydd Mewnol yn gyfrifol am adolygu a yw rheoli ariannol y Cyngor yn ddigonol ac yn effeithiol, a bod ganddo system gadarn o reolaeth fewnol. Bydd yr Archwilydd Mewnol yn cysylltu â'r Clerc i'r Cyngor ar yr holl ddyletswyddau, a bydd yn adrodd i Bwyllgor Cyllid y Cyngor o leiaf unwaith y flwyddyn

2. ARCHWILIAD CYNLLUNIO

- 2.1 Mae'r Cyngor yn gweithredu cynllun archwilio strategol sy'n cwmpasu'r prif systemau ariannol a llywodraethu ac mae hyn yn cael ei adolygu bob blwyddyn. Mae canllawiau pellach, gan gynnwys disgrifiad o lefel sylfaenol o archwilio, yn cael ei nodi yn y cyhoeddiad 'Practitioner's Guide'. Mae copi o'r Cynllun Archwilio ynghlwm hefyd.
- 2.2 Bydd yr Archwilydd Mewnol yn cynnal yr archwiliad er mwyn galluogi iddo / iddi roi sicrwydd i aelodau a swyddogion, ac i'w alluogi ef / hi i lenwi a llofnodi Adran 4 y Ffurflen Flynyddol cyn ei gyflwyno i'r Cyngor a'r archwilydd allanol .
- 2.3 Bydd y rhaglen waith ar gyfer y flwyddyn yn cael ei benderfynu yn flynyddol rhwng y Clerc a'r Archwilydd Mewnol cyn i'r gwaith gychwyn, ond bydd yn seiliedig i raddau helaeth ar y Cynllun Archwilio amgaeedig.

3. GOFYNION ADRODD

- 3.1 Bydd yr Archwilydd Mewnol yn adrodd i Bwyllgor Polisi a Chyllid y Cyngor o leiaf unwaith y flwyddyn, gan nodi canlyniadau'r gwaith a gyflawnwyd yn ystod y deuddeg mis blaenorol. Mewn achos lle bydd mater difrifol yn dod i'r amlwg yn ystod y flwyddyn, gall yr Archwiliwr Mewnol adrodd i'r Pwyllgor ar adegau eraill.
- 3.2 Yn ystod y flwyddyn, bydd yr Archwilydd Mewnol yn rhoi gwybod am y canlyniadau dros dro o'i waith i'r Clerc pan fydd yn ystyried hynny yn briodol.
- 3.3 Er mwyn galluogi'r Archwiliwr Mewnol i lenwi Adran 4 y Ffurflen Flynyddol yn llawn, bydd ef / hi yn ymgymryd â gwaith yn ymwneud â diwedd y flwyddyn ym mis Ebrill / Mai. Bydd canlyniadau gwaith o'r fath yn cael ei adrodd ar yr un pryd a chyflwyno'r Fantolen Flynyddol i'r Cyngor.

4. ANNIBYNIAETH A CHYMHWYSTER

- 4.1 Mae'n hanfodol bod y swyddogaeth archwilio mewnol yn ddigon annibynnol ar reolaethau a gweithdrefnau ariannol eraill y Cyngor.
- 4.2 Bydd yr Archwilydd Mewnol yn rhoi gwybod i'r Clerc ar unwaith os bydd ef / hi yn dod yn ymwybodol o unrhyw wrthdaro buddiannau a allai gael effaith andwyol ar ei allu / gallu i ymgymryd â'r archwiliad yn wrthrychol ac yn annibynnol.
- 4.3 Bydd yr Archwilydd Mewnol yn cynnal yr archwiliad mewnol yn gymwys ac yn unol ag arferion priodol mewn ffordd a fydd yn diwallu anghenion busnes y Cyngor. Os bydd yr Archwilydd Mewnol yn dod yn ymwybodol o faterion a allai effeithio ar ei g / cymhwysedd, bydd ef / hi yn hysbysu'r Clerc neu'r Cadeirydd ar unwaith.

5. MYNEDIAD I WYBODAETH, AELODAU A SWYDDOGION

- 5.1 Bydd gan yr Archwilydd Mewnol hawl mynediad yn ystod yr archwiliad i gyfrifon, talebau, gohebiaeth, systemau cyfrifyddol, cofnodion cyfarfodydd a chofnodion neu ddogfennau eraill sy'n angenrheidiol ar gyfer cynnal yr archwiliad.
- 5.2 Bydd gan yr Archwilydd Mewnol hawl mynediad at unrhyw aelod neu swyddog i drafod ac i dderbyn gwybodaeth ac esboniadau mewn perthynas ag unrhyw fater sy'n codi o'r archwiliad.

6. CYFNOD O YMRWYMIAD

6.1 Mae'r Archwilydd Mewnol yn cael ei benodi am gyfnod amhenodol, ond yn amodol ar gadarnhad blynyddol gan y Cyngor.

7. CYDNABYDDIAETH

7.1 Mae cytundeb rhwng yr Archwilydd Mewnol a'r Cyngor y bydd y ffi yn seiliedig ar tua 0.75 diwrnod o waith yn ystod pob blwyddyn ariannol ar gyfradd o £200.00 y dydd gan gynnwys yr holl gostau (er y bydd costau teithio yr archwilydd o 45c y filltir o Gaernarfon hefyd yn daladwy.)

7.2 Mae'r gyfradd hon yn sefydlog am gyfnod y contract. Fel arfer, bydd y taliad yn cael ei wneud drwy anfoneb, yn seiliedig ar faint y gwaith a gwblhawyd.

7.3 Os digwydd bod angen gwaith ychwanegol â thâl, bydd y telerau hyn yn cael eu cytuno rhwng y Clerc a'r Archwilydd Mewnol cyn y dyletswydd ar yr un gyfradd ddyddiol ag uchod, a bydd anfoneb ar wahân i'r gwaith ychwanegol hwnnw.

Yr eiddoch yn gywir

Bedwyr Gwilym
Clerc

Yr wyf yn derbyn fy mhenodiad fel Archwilydd Mewnol i Gyngor Cymuned Bryncrug (blwyddyn ariannol 2019/2020).

Llofnod: ..... *Luned F Jones* .....

Dyddiad: ..... *17.03.2020* .....

Enw: ..... Luned F. Jones .....

CYNGOR CYMUNED BRYNCRUG - CYNLLUN ARCHWILIO 2019/2020

Mae'r Cynllun Archwilio yn nodi'r cerrig milltir allweddol mewn mhrosesau mewnol ac archwilio'r Cyngor. Mae pob dyddiad yn fras amcan.

Mae Archwilydd Mewnol y Cyngor yn cael ei benodi bob blwyddyn yn y Cyngor Blyneddol (Mai). Yr archwilydd mewnol presennol yw Luned F. Jones CPFA.

Archwilydd Cyffredinol Cymru fydd yr archwilydd (allanol) statudol. BDO yw'r archwilydd a benodwyd ar ran yr Archwilydd Cyffredinol. Yr enw cyswllt ar gyfer y cwmni yw Mrs Emma Prince.

	Archwiliad mewnol	Archwiliad allanol
Ionawr	Clerc ac Archwilydd Mewnol yn cytuno dyddiad a chwmpas Archwiliad Interim.	
Mawrth	<p>"Archwiliad Interim"</p> <p>Archwiliad neu ymweliadau i adolygu system y Cyngor ar gyfer rheolaeth ariannol fewnol.</p> <p>Systemau i'w gwirio yn cynnwys:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gweithredu unrhyw argymhellion o archwiliad y flwyddyn flaenorol. • Aseidiadau Risg a wnaed. • Rheolau Sefydlog, Rheoliadau Ariannol & Rheolau Sefydlog Contract ar waith. • Contractau cyflogaeth • Llofnodwyr • Derbynebaw, taliadau a TAW • Rheoli Dyled. • Gosod y Gyllideb. • Cydymffurfio â gweithdrefnau statudol. • Unrhyw faterion ychwanegol a nodir gan y Cyngor, Archwilydd Mewnol neu Archwilydd Allanol. • Cytuno ar ddyddiad ar gyfer Archwilio'r Cyfrifon	
Ebrill	Cau Cyfrifon ar ddiwedd y flwyddyn	

Ebrill / Mai	Gwaith ar safle i archwilio cyfrifon a chymeradwyo Mantolen Flynyddol	
Mehefin	Adroddiad Canfyddiadau'r Archwiliad ac Argymhellion i Bwyllgor Cyllid	<p>Erbyn 30 Mehefin (a chyn yr archwiliad allanol)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Ariannol Cyfrifol i lofnodi tystysgrif a dyddiad • Archwilydd Mewnol i lofnodi & dyddio • Adolygiad Blynyddol i'w gyflwyno i'r Cyngor, Cadeirydd a'r Clerc i lofnodi. <p>Sylwer, mae hefyd yn ofynnol i'r Cyngor ddarparu cyfleoedd i etholwyr archwilio dogfennau, yn unol â'r dyddiadau a osodwyd gan BDO.</p>
Gorffennaf		Archwilydd yn cynnal gwaith archwilio.
Medi		<p>Yn dilyn yr archwiliad (ac erbyn 30 Medi)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Swyddog Ariannol Cyfrifol yn cwblhau ac arwyddo Adran 3 • Cyngor yn cymeradwyo'r Adolygiad Blynyddol, Cadeirydd a'r Clerc i lofnodi • Adolygiad Blynyddol yn cael ei anfon at BDO ar gyfer cyhoeddiad ffurfiol y tystysgrif ac adroddiad archwilio. <p>Sylwer, hefyd yn ofynnol i'r Cyngor ddarparu cyfleoedd etholwyr archwilio dogfennau, yn unol â dyddiadau a osodwyd gan BDO.</p>

